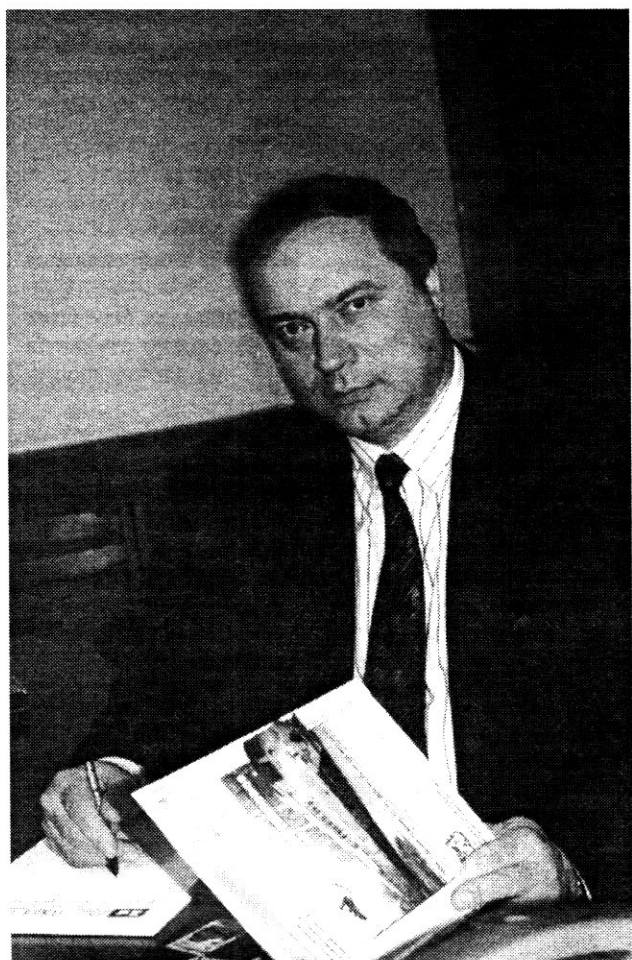

Орган ректорату і профспілкового комітету Дніпропетровського державного технічного університету залізничного транспорту

ШАНОВНІ КОЛЕГИ І СТУДЕНТИ!

Мені приємно привітати Вас з початком нового навчального року в університеті, який готується відзначити 70-річчя від дня свого заснування.

Мало кому відомо, що на початку ХХ сторіччя у Катеринославі було відкрите залізничне училище, яке після революції 1917 року перетворилося на залізничний політехнікум шляхів сполучення. Його закінчили Герой Соціалістичної Праці Микола Олександрович Тихонов - один з керівників робіт по створенню легендарної "Катюші", двічі лауреат Державних премій Іван Ісидорович Гвай, академік АН України Всеволод Арутюнович Лазарян, під керівництвом якого ще в 1973 році, вперше у Європі, на Придніпровській залізниці була досягнута швидкість руху 250 км/год. На базі цього технікуму і був відкритий у 1930 р. Дніпропетровський інститут інженерів залізничного транспорту.

Організатором інституту і його першим керівником став Н.М.Федіченко, що до того працював директором Дніпропетровського політехнікуму шляхів сполучення. Істотну допомогу у формуванні молодого вузу надало керівництво Сталінської залізниці.

З технічним прогресом у галузі залізничного транспорту пов'язані також імена відомих вчених Київського політехнічного інституту, який дав путівку в життя і нашому ДІТТові: проф. О.О.Радіга - засновника паротурбінобудування в нашій країні, проф. Ю.В.Ломоносова - видатного фахівця в галузі паровозобудування, одного із засновників тепловозобудування, Г.Д.Дубілера - визначного фахівця в галузі шляхового будівництва і теорії електротранспорту. Однак, найбільшою мірою на долю нашого університету вплинув всесвітньо відомий академік Євген Оскарівич Патон, що очолював до 1929 року факультет інженерів транспорту КПІ і який направив до ДІТТу молодих викладачів, а також передав бібліотеку, обладнання кабінету мостів, навчально-методичні розробки.

З самого початку в стінах ДІТТу працювали видатні радянські вчені: Л.В.Писаржевський, Г.В.Курдюмов, П.І.Лебедев, А.І.Бродський, А.Н.Динник, В.Н.Свечніков, А.С.Локшин, В.А.Лазарян, П.М.Супруненко, М.В.Винокуров та інші, які сприяли становленню викладацького колективу інституту. На той час новий вуз започатковує свої традиції навчання, праці. Це, в першу чергу, ґрунтовна теоретична та інженерна підготовка, висока дисциплінованість та відповідальність викладачів і студентів, любов до свого інституту. Традиції не забуть і донині.

За час існування ДІТТу (1930-99 рр.) підготовлено більш як 50 тисяч інженерів, у тому числі громадян багатьох інших держав. Серед випускників університету

Л.М.Костюченко, А.В.Слободян - перші заступники Міністра транспорту України, Ю.П.Соловков - голова Митної служби України, С.Д.Суліма, І.Л.Паристий, Б.С.Олійник, І.Ю.Левицький - начальники залізниць.

Сьогодні стала відчуватися конкуренція з боку вищих навчальних закладів, що готують менеджерів, економістів, юристів, бухгалтерів, аудиторів. При цьому, на мій погляд, недооцінюється роль вищої технічної освіти, яка забезпечує інженерними кадрами сфери промислового виробництва, транспорту, зв'язку і які створюють матеріальну базу будь-якої держави. Як важливий крок до захисту вищої технічної освіти ми сприйняли створенню Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України, до Правління якої увійшли також два ректори з нашого регіону.

Ще декілька років тому, під час вироблення та здійснення стратегії технічного університету, головна увага була зосереджена на створенні необхідних умов для переорієнтації вузу на роботу в нових умовах з урахуванням ступеневої підготовки і вимог ринку праці. Виникла необхідність вивчення ринку праці і факторів, які впливають на рівень підготовки інженерів, їх працевлаштування, визначення шляхів підвищення конкурентоспроможності технічного університету.

Як результат, з року в рік ми підтримуємо стабільність в прийомі на перший курс за рахунок державного бюджету, як за денною, так і за заочною формами навчання. До речі, в університет у цьому році зараховано 118 випускників шкіл, які нагороджені золотою (срібною) медаллю, що складає 73% від загальної кількості заяв медалістів про вступ до університету. Приблизно такий самий показник ми мали і минулого року. Серед зарахованих 30 випускників шкіл м.Дніпропетровська (83%), 27 - з Дніпропетровської області (59%), 61 - з інших регіонів України (75%). При цьому ми практично повністю працевлаштуємо своїх випускників. Так, в цьому році кількість заяв від залізниць, підприємств залізничного транспорту та інших галузей народного господарства перевищувала кількість випускників на 23 відсотки. А за деякими спеціальностями - у 2 і більше разів. Цей показник відображає також і якість дипломних проектів. Як правило, проекти виконуються за заявками "Укрзалізниця" та її підприємств і мають конкретне практичне значення. Таких проектів в цьому році - більше 150, кілька комплексних проектів спрямовані на благоустрій м.Дніпропетровська і відзначені винагородами міськвиконкому, а проект міжнародного залізничного вокзалу ст.Львів посів третє місце на Всеукраїнському конкурсі на кращий дипломний проект.

Вже багато сказано про проблеми впровадження ступеневої освіти. По ряду залізничних спеціальностей, пов'язаних з рухом поїздів, за погодженням з Мінтрансом та Міносвіти України нам дозволено виключити рівень бакалавра. Крім того, слід мати на увазі, що в оновленій редакції Закону України "Про освіту" бакалавр з освітнього перетворився в освітньо-кваліфікаційний рівень, що вимагає суттєвого переосмислення змісту та структури їх підготовки. Ця потреба посилюється введенням нового Переліку напрямів і спеціальностей.

Не кращі справи з освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста та магістра. У п.2 статті 30 Закону "Про освіту" спеціаліст і магістр записані одним рядком, а в п.1 відсутній освітній рівень, якого набуває молодший спеціаліст.

Не визначений цей рівень і в постанові Кабміну №65, і тільки в проекті Державного стандарту освіти в розділі 4 сказано, що базова вища освіта поділяється на відповідні підрівні і, крім того, ще ж є освітній рівень "повна вища освіта". Це означає, що після бакалавра можна стати магістром без набуття кваліфікації спеціаліста. Але закон не забороняє і класичного варіанту "бакалавр - спеціаліст - магістр", що приводить до існування різних освітньо-професійних програм підготовки магістрів навіть у межах однієї спеціальності.

В рамках структурної перебудови сфера наукової діяльності університету за останні два роки зазнала суттєвих змін. По-перше, створені науково-дослідний інститут рухомого складу, колії та транспортних споруд, науково-технічний центр спеціалізованого рухомого складу, проведена реорганізація науково-дослідної частини університету. Все це дозволило забезпечити планове виконання усіх наукових досліджень університету, в тому числі і за державними науково-технічними програмами, та практично ліквідувати заборгованість минулого року. Цьому сприяло також введення АСУ-НДР, яка допомагає здійснювати якісний та оперативний контроль за виконанням календарних планів НДР, веденням фінансової діяльності.

По-друге, структурні підрозділи університету набули більшої самостійності як у вирішенні питань з вибору напрямів наукових досліджень, так і в галузі фінансової діяльності.

За останній рік нам вдалося збільшити обсяг госпдоговірних робіт майже в 3 рази, і він досяг передкризового рівня - 2 млн. грн. На мою думку, потенціал вчених вузівської науки набагато більший. Але у сучасних обставинах все важче і важче укласти договори з виробничниками. Їх мало цікавить фундаментальна наука і дослідження на перспективу, але їх приваблюють розробки, що впливають на поліпшення показників виробництва і допомагають вирішувати сьогоденні проблеми. До речі, обсяг госпдоговірних робіт у кілька десятків разів перевищує бюджетне фінансування фундаментальних та пошукових досліджень. Важко шукати партнерів, але можна. Наприклад, вводиться сертифікація промислових виробів на залізничному транспорті. Як відповідь на це, при ДІТТі створено Дніпропетровський орган з сертифікації залізничного транспорту та Орган сертифікації засобів енергопостачання. Ще три галузеві лабораторії акредитовані Держстандартом на технічну компетентність та незалежність у системі сертифікації УкрСЕПРО. Спектр їх діяльності охоплює і рухомий склад, і залізничну колію, засоби автоматики, запасні частини залізничної техніки, будівельні матеріали та вироби, забрудненість повітря і так далі.

По-третє, значний розвиток в університеті набули міжнародні зв'язки. Так, у нас склалися ділові стосунки з Департаментом наукових та промислових досліджень Адміністрації президента Ісламської республіки Іран. Причому укладено контракти як на виготовлення науково-технічної продукції, так і на розробку навчальних програм для підготовки фахівців.

Ведуться передконтрактні переговори з американськими фірмами "Дженерал електрик" і "Пенрейл" на проведення випробувань їх продукції в Африці, Азії та на Середньому Сході.

Укладено угоду з німецькою фірмою "Себа Динаатронік", за якою ДІТТ є базовим підприємством з підготовки фахівців для роботи на обладнанні цієї фірми в СНД і Азії для діагностування високовольтних кабелів, кабелів зв'язку, трубопроводів та колекторів. При цьому "Себа Динаатронік" передає ДІТТу безкоштовно сучасну пересувну лабораторію для діагностики високовольтних кабелів.

Ще одне питання, яке останнім часом набирає все більшу питому вагу в нашій роботі - це фінансово-господарська діяльність. Безумовно, нас не обійшли стороною всі труднощі становлення нашої молодшої держави, її залізничного транспорту, установ соціальної сфери. Бюджетного фінансування нам вистачає на покриття тільки половини мінімально-необхідних видатків для підтримки нормальної діяльності та стану університету. Але тільки в цьому році завершено реконструкцію житлового будинку для викладачів та побудовано новий, реконструйовано навчальний корпус для підготовки офіцерів залізничних військ, відремонтовано підстанцію та здійснюється капітальний ремонт гуртожитку № 1.

І в цих обставинах суттєвим є те, що незважаючи на труднощі в економіці країни, університет постійно отримував вагомий допомогу та підтримку Укрзалізниця, її доріг та підприємств, усіх залізничників. Це дало колективу додаткові важелі та можливості щодо реформування освітньої та наукової діяльності.

Взагалі за 1998 рік та першу половину 1999 року ми покрили бюджетні видатки грошима, які заробили завдяки навчанню студентів на контрактній основі, - близько 1 млн. грн.

Але ми також вважаємо, що місцеві органи влади можуть істотно допомогти у вирішенні проблем, що назріли. Перш за все, вони стосуються деякого полегшення умов оподаткування, зниження тарифів за користування енергоносіями, спрощення орендних стосунків тощо.

Сьогодні колектив університету націлений на концентрацію свого педагогічного та наукового потенціалу для ефективного вирішення задач, поставлених перед вищою школою, підвищення відповідальності науково-педагогічних кадрів та результативності досліджень, зниження внутрішніх витрат.

ПШНЬКО Олександр Миколайович
ректор університету, професор,
академик Транспортної академії України

ДІТ пропонує - Ви обираєте

Дніпропетровський державний технічний університет залізничного транспорту (ДІТ) - вищий навчальний заклад ІV (вищого) рівня акредитації, заснований у 1930 році як інститут інженерів залізничного транспорту.

За роки існування університету підготовлено більш як 50 тисяч фахівців для залізничного транспорту, транспортно-будівництва, машинобудування та інших галузей народного господарства, у т.ч. громадян інших держав. За ці роки в університеті сформувалися відомі в Україні і далеко за її межами наукові школи. Серед вихованців - керівники галузей, залізниць, заводів, навчальних, проектних і науково-дослідних установ та інших організацій.

В містечку ДІТу на площі 30 га розташовані корпуси з навчальними, науковими лабораторіями та бібліотекою на 810 тисяч томів, житлові будинки викладачів, 5 студентських гуртожитків, їдальня, поліклініка, Палац культури, стадіон та інші установи культурно-побутової сфери.

Навчальний процес та наукові дослідження проводяться у двох навчальних корпусах загальною площею 43400 кв.м. Крім того, на території містечка є споруди, в яких розташовані науково-дослідні та учбові лабораторії, серед яких лабораторія центробіжного моделювання з унікальною єдиною в Україні центрифугою, механіки ґрунтів, теплових двигунів, електрорухомого складу, навчально-виробничі майстерні, спортивний корпус, відкритий плавальний басейн та ін. Ця площа складає 8787 кв.м. Обчислювальний центр університету оснащений сучасною обчислювальною технікою і займає площу 1222 кв.м.

За останні роки суттєво поновлені лабораторії кафедр фізики, хімії, безпеки життєдіяльності, прикладної механіки, управління експлуатаційною роботою, електрорухомого складу. У 1997 році завершено будівництво учбових приміщень загальною площею 2150 кв.м. П'ять гуртожитків загальною площею 41749 кв.м на 3313 місць повністю забезпечують потребу з розміщення іногородніх студентів (в тому числі сімейних).

Великі можливості для занять фізичною культурою та спортом дає спортивний комплекс, до складу якого входять стадіон, басейн, спортивний корпус із залами для занять важкою атлетикою, боротьбою, спортивною гімнастикою, ігровими видами спорту, водна станція.

В Палаці культури студентів є актовий, кіно- і танцювальний зали, приміщення для роботи гуртків художньої самодіяльності. Усього університет має на своєму балансі 215 будинків, будівель та споруд.

Соціальна інфраструктура ДІТу забезпечує хороші умови життєдіяльності студентів і співробітників університету, соціальні і побутові потреби мешканців містечка.

В ДІТі навчається 6000 студентів за 14 напрямками підготовки, до яких входять 20 спеціальностей. Після закінчення ДІТу всі випускники забезпечуються роботою на залізницях України, промислових підприємствах і в наукових установах.

На 10 факультетах ДІТу навчально-виховний процес забезпечують 450 викладачів, серед яких 14 академіків, 9 членів-кореспондентів галузевих академій, близько 50 професорів, докторів наук, 250 доцентів, кандидатів наук.

Університет має Львівський факультет з денною і безвідвідуваною формами навчання, навчально-консультативний пункт у м.Одеса і 20 філій кафедр у м.Дніпропетровськ та за його межами, де майбутні спеціалісти поглиблюють свої знання, а також 24 центри довузівської підготовки на крупних залізничних вузлах України.

Університет здійснює підготовку кадрових офіцерів та офіцерів запаса для залізничних військ та органів військових сполучень Збройних Сил України.

Серед вихованців ДІТу є керівники міністерств і відомств, залізниць, підприємств, університетів, академій, інститутів, організацій, видатні вчені.

В університеті сформувалися відомі в Україні та за її межами наукові школи, на базі яких діють 16 галузевих науково-дослідних лабораторій, що беруть участь у виконанні державних та галузевих програм. Переважна більшість робіт університету відповідає актуальній залізничній тематиці.

ДІТ є головною організацією з проблем безпеки руху поїздів, подовження строку експлуатації тягового рухомого складу (електровози, тепловози, електро- і дизельпоїзди) і проводить дослідження в цьому напрямку. Університет бере активну участь у створенні

та випробуваннях, в тому числі приймальних, першого українського електровозу ДЕ-1. Виконуються роботи з розробки та впровадження енергозберігаючих технологій, тренажерів машиністів локомотивів для залізниць України та Ірану. Університетом розроблені та впроваджуються ефективні заходи щодо зниження зверхнормативних зносів рейок і коліс рухомого складу.

Разом з Крюківським вагонобудівним заводом вирішується проблема створення ходових частин нового покоління для вантажних вагонів. Розроблені теоретичні засади та проводиться виготовлення уніфікованих високонадійних герконо-напівпровідникових пристроїв для рухомого складу; обґрунтовані рекомендації щодо ресурсу кузова пасажирського вагону, відновленого на Дніпропетровському ВРЗ за іспанською технологією; запропоновано концепцію екологічних вимог до рухомого складу. Ведуться роботи, пов'язані з поліпшенням стану колії, мостів та інших споруд. Науково-дослідні підрозділи в основному розміщені на базі кафедр. Майже всі галузеві науководослідні лабораторії мають окремі приміщення і займають площу 1529 кв.м, 4 лабораторії мають вагони-лабораторії.

У ДІТі створені дві спеціалізовані вчені ради з захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора та кандидата технічних наук: - Д 08.820.01 (спеціальності: "Залізнична колія", "Електрифікація залізничного транспорту", "Промисловий транспорт"); - Д 08.820.02 (спеціальності: "Динаміка та міцність машин", "Рухомий склад залізниць і тяга поїздів", "Виробництво та ремонт транспортних засобів"). В ДІТі проводиться навчання у докторантурі за шістьма та в аспірантурі за 20 спеціальностями.

Починаючи з 1997 року, ДІТ є приєднаним підприємством Європейського комітету Організації Співпраці Залізниць (ОСЗ). Вчені ДІТу брали участь у роботі постійних Комісій ОСЗ з транспортної політики, екології, комбінованих перевезень, з експлуатації та з технічних питань залізниць у Будапешті, Берліні, Братиславі та Санкт-Петербурзі. Налагоджені зв'язки з Міжнародною Співкотою Залізниць у Парижі (УІС), накреслені плани участі ДІТу у розробках комплексних транспортних проблем.

Підписані угоди про співпрацю з рядом підприємств Польщі (Дирекцією експлуатації цистерн, Науково-технічним центром Польських залізниць, Хем Транс, Камакс), Ірану (Президентським офісом з наукових та промислових досліджень, Центром залізничних досліджень). Разом з політехнічними інститутами Польщі ведуться роботи з реконструкції залізничних переходів через західні кордони країни. Для іранських залізниць розробляються енергозберігаючі технології та тренажери машиністів локомотивів.

ДІТ і Польські залізниці провели дослідну поїздку контрольного поїзда за маршрутом Луганськ-Катовіце-Київ.

Підписано угоду з Краківською політехнікою про обмін студентами, фахівцями та наукове співробітництво. ДІТ є організатором проведення на своїй базі регулярних міжнародних конференцій, симпозіумів, семінарів з актуальних проблем транспорту.

Молоді вчені ДІТу брали участь у міжнародній конференції у Варшаві і міжнародній виставці у Гданську.

Науковці університету постійно беруть участь у роботі різноманітних міжнародних наукових семінарів, симпозіумів, конференцій. ДІТ брав участь у декількох міжнародних виставках і конференціях у Києві, Будапешті, Берліні, Братиславі, Белграді.

З урахуванням досвіду іспанської фірми TRANSFESA з переходу з однієї колії на іншу на кордоні між Францією та Іспанією розробляється технологія для України.

Підтримувати міжнародні зв'язки допомагає наявність у ДІТі web-сервера у мережі INTERNET. ДІТ надав пропозиції щодо участі у компакт-проекті TEMPUS-TACIS.

Шановні колеги!

Від імені Державної адміністрації залізничного транспорту України і себе особисто поздоровляю колектив університету з Днем незалежності!

Бажаю Вам міцного здоров'я, щастя, творчої наснаги, звершення задуманого та успіхів у Вашій благородній праці в ім'я України та її народу.

*Перший заступник
Міністра транспорту України -
Генеральний директор Укрзалізниці
А.В.Слободян*

Перші результати нового прийому

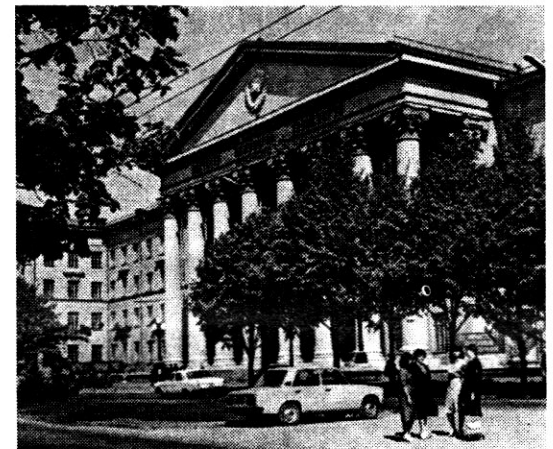
Положення з прийомом в цьому році склалися краще, ніж минулого року.

У ДІТ було подано більше за 2000 заяв, серед них 173 медаліста. Було зараховано до складу студентів ДІТу 745 чоловік на денну і 237 - на заочну форму навчання.

Досить велика кількість абітурієнтів формується за рахунок центрів довузівської підготовки ДІТу, які закінчили в цьому році 1184 чоловіки. На жаль з них тільки 741 подали документи в ДІТ. Очевидно, що профорієнтаційна робота в центрах не на висоті, якщо більше за третину не подали документи в наш університет.

Серед тих, що подали документи в цьому році, 601 заява поступила від залізничників і їх дітей.

Марш ДИИТа

В науке нет дороги торной,
Тернистый путь лежит один,
И только смелый и упорный
Достигнет всех ее вершин.

ПРИПЕВ:

Там, где отступит самый ловкий,
Упорный все же победит.
Вперед, друзья, без остановки,
Недаром нас зовут ДИИТ!

Мы все живем семьей единой,
Своим содружеством горды,
Крепим железной дисциплиной
Свои могучие ряды.

ПРИПЕВ.

Страна живет в великих стройках,
И мы в науке, как в боях,
Пусть марки новых тепловозов
Родятся в наших чертежах.

ПРИПЕВ.

И, если Родина прикажет,
Нам никому неведом страх:
Мы как один на свору вражью
Пойдем с оружием в руках!

ПРИПЕВ:

Там, где отступит самый ловкий,
Упорный все же победит.
Вперед, друзья, без остановки,
Недаром нас зовут ДИИТ!

Точка зору авторів може не збігатися з позицією редакції
Редакція не відповідає за зміст реклами
Газета випускається на благодійних засадах,
розповсюджується безкоштовно
Тираж 800 примірників

Засновник - ректорат і профспілковий комітет Дніпропетровського державного технічного університету залізничного транспорту, благодійна організація "Фонд підтримки ДІТу"

Адреса редакції: 320010, м. Дніпропетровськ, вул. Академіка Лазаряна, 2, к. 3401

Редколегія: Корженевич І.П. (головн.ред.),
Полішко Т.В. (редактор), Куліш А.І., Снов В.П.
Контактний телефон 77-61-848
E-mail: diit2000@a-teleport.com
Свідоцтво ДП №644 від 03.06.99 р.
Газета набрана і зверстана в редакції